

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-546/22 – 1

Predmet C-546/22

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

16. kolovoza 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

Oberster Gerichtshof (Austrija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. lipnja 2022.

Tužitelj:

GF

Tuženik:

Schauinsland-Reisen GmbH

[omissis]

Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija) kao sud nadležan za postupanje povodom revizije [omissis] u predmetu tužitelja GF [omissis] protiv tuženika, društva Schauinsland-Reisen GmbH, D-47051 Duisburg, [omissis] radi 21.821,82 eura [omissis] u postupku povodom tužiteljeve revizije protiv presude Oberlandesgerichta Graz (Visoki zemaljski sud u Grazu, Austrija) kao žalbenog suda od 27. siječnja 2022. [omissis] kojom je potvrđena presuda Landesgerichta für Zivilrechtssachen Graz (Zemaljski građanski sud u Grazu, Austrija) od 13. srpnja 2021. [omissis] donio je

R j e š e n j e

A. U skladu s člankom 267. UFEU-a, Sudu Europske unije upućuju se na odlučivanje sljedeća prethodna pitanja:

1. Treba li članak 12. stavak 3. Direktive (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (Direktiva o putovanjima u paket aranžmanima) tumačiti na način da se organizator putovanja na izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći, koje ga sprječavaju u izvršenju ugovora, može pozivati već ako je u državi članici kupca za to ovlašteno tijelo prije planiranog početka putovanja izdalo upozorenje za putovanja u zemlju odredišta najvišeg stupnja?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

Treba li članak 12. stavak 3. Direktive (EU) 2015/2302 tumačiti na način da ne postoje izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći ako je putnik znajući za upozorenje za putovanja i neizvjesnost u pogledu daljnjeg razvoja pandemije izjavio da unatoč tomu želi putovati i izvršenje tog putovanja za organizatora ne bi bilo nemoguće?

B. [omissis] [prekid postupka]

O b r a z l o ž e n j e:

1. Tužitelj, privatni liječnik specijalist, i njegova supruga rezervirali su 13. svibnja 2020. putovanje u paket aranžmanu na Maldive, koje je organizirao tuženik, u razdoblju od 26. prosinca 2020. do 2. siječnja 2021. po ukupnoj cijeni od 8.620 eura.

Najkasnije od prosinca 2020. austrijsko Außenministerium (Ministarstvo vanjskih poslova) izdalo je za Maldive zbog pandemije bolesti Covid-19 upozorenje za putovanja najvišeg 6. stupnja („Preporučuje se izbjegavanje svih turističkih putovanja koja nisu nužna, uključujući odmore i posjete obitelji u tu zemlju.”). U tom je trenutku 7-dnevna stopa incidencije na Maldivima s 34,7 bila niža od one u Austriji u kojoj je iznosila 220.

Tuženik je 3. prosinca 2020. zbog izdanog upozorenja otkazao rezervirano putovanje. Obrazloženje je tužitelju priopćeno najkasnije 9. prosinca 2020. te mu je doznakom vraćen uplaćeni predujam. Tuženikove alternativne ponude putovanja nisu bile u skladu s predodžbama tužitelja i njegove supruge.

2. Zahtjevi i argumentacija stranaka

Tužitelj ističe svoja kao i, temeljem ustupanja, prava svoje supruge na naknadu štete zbog gubitka zadovoljstva u vezi s putovanjem te zahtijeva paušalnu naknadu troškova. Osim toga, tužitelj zahtijeva naknadu izgubljene zarade jer je zbog rezerviranog putovanja zatvorio svoju ordinaciju od 23. prosinca 2020. do 5. siječnja 2021. Zatvaranje ordinacije se u posljednji trenutak nakon otkaza putovanja više nije moglo opozvati. Tužitelj smatra da upozorenje za putovanja koje je izdalo ministarstvo nije bila izvanredna okolnost koja se nije mogla izbjeći

i koja bi tuženika spriječila u ispunjenju ugovora o putovanju, osobito što bi 7-dnevna stopa incidencije na Maldivima bila povoljnija, tamo postoji dostatna medicinska skrb te su tužitelj i njegova supruga osim toga sklopili i putno zdravstveno osiguranje.

Tuženik se tomu usprotivio tvrdeći da izvršenje putovanja nije bilo prihvatljivo. Zanimarivanjem upozorenja za putovanja koje je izdalo Außenministerium (Ministarstvo vanjskih poslova) riskirao bi nesagledive posljedice u smislu svoje odgovornosti. On smatra da tužitelj zbog zabrane kretanja koje je od 26. prosinca 2020. bilo na snazi u Austriji čak nije ni mogao krenuti na putovanje. Osim toga smatra da tužitelj zbog otkaza putovanja nije pretrpio gubitak zarade.

3. Dosadašnji postupak

Prvostupanjski sud odbio je tužbeni zahtjev. Tuženik se u svrhu opravdanja svojeg raskida ugovora o putovanju pozvao na izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći. Taj sud smatra da već samo iz tog razloga ne postoji pravo na naknadu štete.

Žalbeni sud nije prihvatio tužiteljevu žalbu. Prema mišljenju tog suda, čak i da se upozorenje za putovanja smatralo samo naznakom izvanrednih prepreka, tuženik ne bi bio kriv s obzirom na neizvjesnost koja je u trenutku raskida ugovora o putovanju vladala u pogledu razvoja pandemije.

Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud) odlučuje o tužiteljevoj reviziji. Tuženik i u postupku povodom revizije ostaje kod svojeg stajališta da je zbog izvanrednih okolnosti u obliku izdanog upozorenja za putovanja koje se nisu mogle izbjeći imao pravo raskinuti ugovor o putovanju, a da pritom nema obvezu isplatiti dodatnu odštetu.

4. Pravni okvir

4.1. Pravo Unije

Izvadak iz članka 12. stavka 3. Direktive (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/314/EEZ (Direktiva o putovanjima u paket aranžmanima) glasi:

„Organizator može raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu i pružiti putniku puni povrat svih plaćanja izvršenih za paket aranžman, ali ne odgovara za dodatnu odštetu ako:

(a) je broj osoba koje su prijavljene za paket aranžman manji od najmanjeg broja navedenog u ugovoru i ako organizator obavijesti putnika o raskidu ugovora unutar roka utvrđenog u ugovoru, [...]

ili

b) *organizatora u izvršenju ugovora spriječe izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći te ako on putnika o raskidu ugovora obavijesti bez nepotrebnog odgađanja prije početka paket aranžmana. [...]*”

U skladu s definicijom iz članka 2. točkom 12. Direktive o putovanjima u paket aranžmanima „izvanredne okolnosti koje se nisu mogle izbjeći” znači „*situacija izvan kontrole stranke koja se poziva na takvu situaciju i čije se posljedice nisu mogle izbjeći čak i da su poduzete sve razumne mjere*”.

4.2. Austrijsko pravo

U skladu s drugim slučajem iz članka 10. stavka 3. Pauschalreisegesetz (Zakon o putovanjima u paket aranžmanima) organizator putovanja može prije početka putovanja u paket aranžmanu raskinuti ugovor o putovanju u paket aranžmanu uz puni povrat svih plaćanja izvršenih za paket aranžman, ali bez plaćanja dodatne odštete „*ako je organizator putovanja zbog nepredvidivih okolnosti koje se nisu mogle izbjeći spriječen u izvršenju ugovora i putnik je njegovu izjavu o raskidu ugovora primio bez odgađanja, a najkasnije prije početka putovanja u paket aranžmanu*”.

5. Prethodna pitanja

5.1. U predmetnom je slučaju oko tri tjedna prije kretanja na rezervirano putovanje zbog pandemije bolesti Covid-19 postojalo upozorenje za putovanja najvišeg stupnja koje je izdalo Außenministerium (Ministarstvo vanjskih poslova) države tužiteljeva boravišta, a koje je bilo povezano s preporukom stanovništvu da se suzdrže od turističkih putovanja u rezervirano odredište.

Ni tijekom pandemije bolesti Covid-19, ni izdavanje upozorenja za putovanje nisu bili pod kontrolom tuženog organizatora putovanja. On očito nije imao mogućnost da prikladnim preventivnim mjerama općenito izbjegne posljedice pandemije ili konkretno upozorenje za putovanje.

5.2. Dvojbeno je, međutim, čini li upozorenje za putovanja koje je zbog situacije s pandemijom izdalo ministarstvo kao takvo već samo po sebi okolnost koja organizatoru putovanja daje pravo na raskid ugovora o putovanju jer se tim upozorenjem izražava visok rizik za sigurno izvršenje putovanja te se moralo računati s mogućim mjerama u mjestu odmora koje bi mogle sprječavati boravak ili povratak putnika, ili se, što pak tužitelj smatra, od organizatora putovanja treba zahtijevati da neovisno o upozorenju javnog tijela sam ocijeni situaciju i sam procijeni rizik uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja.

Argument koji bi se mogao iznijeti u prilog relevantnosti upozorenja za putovanja koje je izdalo javno tijelo jest da ga izdaje nepristrano kvalificirano tijelo te je ono jasno, tako da je zadovoljena potreba zainteresirane javnosti za jasnoćom i pravnom sigurnošću. Osim toga, državno tijelo, osobito ministarstvo vanjskih

poslova, u pravilu raspolaže pouzdanijim mogućnostima za praćenje prijetnje od nekog poduzeća.

U prilog tužiteljeva tumačenja moglo bi se, suprotno tomu, argumentirati da službeno upozorenje za putovanja s obzirom na odvijanje pandemije koje se stalno mijenja kao i stalne promjene pogodnosti različitih regija svijeta pod određenim okolnostima možda neće više biti sasvim aktualno te da možda neće odražavati stvaran rizik u trenutku putovanja. Do sada se sudskom praksom potvrdio razlog za raskid ugovora samo za putnika (8 Ob 99/99p), međutim o raskidu ugovora organizatora putovanja još nije zauzeto stajalište.

5.3. Cilj drugog prethodnog pitanja jest razjasniti može li se organizator putovanja i u slučaju upozorenja za putovanja najvišeg stupnja pozivati na to da je „u izvršenju ugovora spriječen izvanrednim okolnostima koje se nisu mogle izbjeći” ako bi izvršenje putovanja zbog raspoloživosti rezerviranog prijevoznog sredstva i smještaja u načelu bilo moguće, a kupac je znajući za upozorenje za putovanje izjavio da želi prihvatiti time indicirani rizik, ili organizator putovanja i u tom slučaju ima pravo na raskid ugovora o putovanju, a da pritom nema obvezu isplatiti dodatnu odštetu.

6. [omissis] [navodi o obvezi podnošenja zahtjeva za prethodnu odluku]

[omissis] [prekid postupka]

[omissis] Beč, 29. lipnja 2022.[omissis]